

Algèria: matar abans de votar

Algèria ha patit un rebrot de la violència en les setmanes prèvies a les eleccions municipals del 24 d'octubre. Cada dia, la mort arribava a la seva cita en alguna de les localitats del Mitiya, properes a Alger. El sadisme dels anònims atacants, que degollaven nens i dones, ha superat el vist fins aleshores en una guerra brutal que ha causat més de 50.000 morts en cinc anys i mig.

Les matances s'han produït quan s'accentuaven les diferències entre els clans dels militars, en el poder des del cop d'estat del gener de 1992. Sembla que l'alliberament d'Abassi Madani, el líder del Front Islàmic de Salvació (FIS), ha estat el detonant d'una lluita entre el sector vinculat al president de la república, Liamine Zéroual, i el clan dels "eradicatius", que defensen la liquidació dels islamistes. Zéroual, cap d'estat des de gener de 1994, ha promociat el diàleg amb un FIS que considera afeblit pels anys de conflicte, la repressió, les dissensions internes i les reformes polítiques. El president comptaria amb el suport de Mohàmed Bechine, ex-cap de la seguretat militar i considerat proper als Estats Units, i Tayeb Derradji, cap de la gendarmeria. En el bàndol dels "eradicatius" figuraria Mohà-

med Lamari, cap d'estat major de l'exèrcit. Els àrbitres de la disputa serien Mohàmed Medienne, més conegut per *Toufik*, cap de la policia política, i Khaled Nezzar, el cervell del cop d'estat i de la interrupció del procés electoral després de la victòria del FIS en les eleccions legislatives de desembre de 1991.

Les morts de la tardor tenen diferents explicacions, totes creïbles. Segons uns politòlegs, els "eradicatius" estarien enfadats pels contactes amb el FIS i per aquest motiu l'exèrcit, sota el seu control, s'hauria mostrat passiu davant els atacs o fins i tot hauria intervingut directament en les matances. D'altres parlen del fet que el Grup Islàmic Armat (GIA) se sent aïllat després del pacte entre el govern i el FIS. Això explicaria els assalts de poblacions que s'han distingit per simpatitzar amb el FIS. Uns altres opinen que els grups d'autode-

fensa, supervisats per l'exèrcit, es volen venjar contra les zones que van votar el FIS en les eleccions de 1991.

Sembla que el més plausible és el següent: l'exèrcit hauria permès, quan no intervenia, que els comandos del GIA atacessin les poblacions de la Mitiya. D'aquesta forma, els "eradicatius" haurien enviat un cruel missatge a Zéroual mentre el GIA hauria demostrat a Madani que no pot dialogar amb el govern sense comptar amb ell.

El marge de maniobra de Madani és ben petit. L'home que encenia les masses i omplia les mesquites dels suburbis d'Alger es troba reduït a un actor secundari en el conflicte. Els islamistes més radicals el titllen de traïdor per pactar amb el govern quan no s'ha aconseguit res del que ell defensava abans d'anar a la presó i decretar una treva de l'Exèrcit Islàmic de Salvació (EIS). Els més moderats s'han passat a les files dels dos partits legalitzats pels militars: el Moviment per la Societat per la Pau (MSP, ex-Hamas) i Ennahda. Les dues formacions van participar en les eleccions legislatives del juny.

La violència, les lluites en el poder i les divergències entre el FIS i el GIA han deixat en un segon pla les eleccions

municipals que completen l'edifici constitucional erigit per Zéroual. Al general que va ser escollit president de la junta militar el gener de 1994 amb el vist-i-plau de Khaled Nezzar no se li pot negar una bona dosi d'habilitat política per tirar endavant un règim impopular, qüestionat per Washington i acosat per l'islamisme radical. Amb la repressió i les reformes que el consoliden en el poder, ha aconseguit afeblir el que era el 1991 el principal enemic dels militars, el FIS. Aquest objectiu li ha costat un preu humà molt elevat, quan es podia haver arribat al mateix lloc amb el diàleg que proposaven el 1995 els signants de la plataforma de Roma. Són quasi tres anys perduts, tres anys més d'un conflicte que ha marcat i dividit tant els algerians com la guerra d'alliberament contra la presència colonial francesa. ■

ANTONI CASTEL

"Amb la repressió i les reformes, Zéroual ha aconseguit afeblir el principal enemic dels militars el 1991: el FIS. Però es podia haver arribat al mateix lloc amb el diàleg."